בו א מיי׳ פ״ג מהלכות בכורות הלכה נו ופנו"ז עשין ריא וטוש"ע י"ד סי שי סעיף ב וטור ש"ע ח"מ מי רלד סעיף א:

בח ב מיי׳ פט"ז מהלכות מכירה הלכה יב טוש"ע מכירה הנכה יב טוש"ע ח"מ סיי רלד סעי' ב [טוש"ע י"ד סי' קיט סעיף יג]: גם ג מיי' פט"ז מהלכות ת נייי פט"ז מהלכות מאכלות אסורות הלכי כט טוש"ע י"ד סי' קלד סטיף ב: א ד מיי פ"ז מהלכות דיאר

מקדש הלכה ב טור י"ד

לעזי רש"י טנדרי"ן [טינרו"ם]. ינצב"ש [יינציבי"ש]. חניכיים. מונשליר"ש [מישיליר"ש]. שיניים

רבינו גרשום לאפוקי מדר׳ יהודה דלא

בעינן אחד מהם חכם: דמסברי להו וסברי דלא ומטבור להו וטבור זרא ליהוו עמי הארץ גמורין: תיפשוט מהא דמדהא איתמר משמיה דרב ש"מ דהך קמייתא דאמרינן ספק ווון קמיונא דאמוינן טפק משמיה דרב ספק משמי׳ דשמואל דודאי דשמואל היא דאי ההיא נמי משמיה רב והכא נמי אמר רב הלכה כר' יוסי אלא דאפי' ג' בני כנסת מתירון היינו קמייתא תרי זימני למה לי למימר. לא ודאי לא איתמר אלא חדא משמיה דרב ואידד מכללא. מדוקיא יההיא איתמר ואליכא דרכ: דההיא איתמר ואליבא דרב: ויחזיר להם את הדמים. דקנסוהו רבנן: הן יחזירו לו את הבשר שמותר בהנאתו שרשאי למוכרו לעובד כוכבים: מכרוהו הלוקחין את הבשר לעובד לוקורן את הבשר לעובר כוכבים ביוקר או הטילוהו לכלבים ועדיין לא נתנו הדמים ישלמו לו דמי טרפה שהיא בזול ולא ישלמו לו כל הדמים שנטלו ממנה לפי כל הדמים שנטלו ממנה לפי שהוא מכר טרפה מדעתו: ינכה להם מן הדמים כנגד מה שאכלו והשאר יחזיר: בכור אמאי ינכה לו מן הדמים לימא ליה הלוקח . מאי אפסידתך דאכלתיה והא אי אהדרתיה ניהלך לא רזבין ההוא אבר דהוה ביה מומא ואכליה ומשום הכי ינכה ליה מז הדמים: דאמר ינכה ליה מן זה מים: ז אמר ליה אי לאר דאכלתיה הוה מחזינא ליה לחכם ושרי לי ניהליה: כר׳ יהודה. דמתיר לראות מום לאחר שחיטה כדאמרינן בפרקין דלעילא: טבלים. מצי א״ל אי לאו טבלים. מצי א"ל אי לאו דאכלת מתקנינא להו הלכך ינכה. ויין נסך שאינו נסך גרידא אלא ע"י תערובת נתנסך וזבני ניהליה ואי הוה מהדר ליה הוה מותר בהנאתו כדרשב"ג דתנן וכו' הלכך ינכה: סליק פירקא על אלו מומין. הסחוס שלועזים מלא כרשינה. כמלא הכנסת גרגר של כרשינין: אמאי נשחטו על אלו מומין: נשחטו על אלו מומין: פסח ועור. בלבד כתיבי: כתיב נמי כי יהיה בו מום סתם ריבה את אלו: ובטל ממלאכתו פסח ועור שאינו במלאכת בסודבו שאת ראוי למלאכה: אלמה תנן נפגם אזנו דמשום הכי אינו בטל וקא הוי מום: כל מום רע ריבויא הוא ומרבי הני: חוטין. חניכים מוח כי החיצוויות הוי

התרה וכן בהמוכר את הספינה (ב"ב דף עד.) גבי בת קול דקאמר ועכשיו שנשבעתי מי מפר לי: רב' יהודה אומר אחד מהם חכם מכלל דהנך כל דהו אמר רבינא דמסברי להו

וםברי. כ"ל ברוב הספרים ויש ספרים דגרסי כגון מאן אמר רב נחמן כגון אנא שו משמע מתוך לשון הקונט׳ שכך גרים וקשה היכי פריך עלה מכלל דהנך כל דהו אימא מון לא אלא שפחותים מדרב נחמן וא״ת לאידך גירסא נמי מנא ליה כל דהו דלמא מכלל דהנך פחותים ממומחה אבל כל דהו לא וי"ל דפשיטא ליה דחכם דר' יהודה לאו כחכם דלעיל דאיירי במומחה דאפי׳ רבי יהודה מודה דיחיד מומחה מתיר את הנדר יו וכאן דלא איירי מי במומחה מה שיעור יחן נותן לאינך ומיהו קשה דא"כ מנא ליה דאתי לאפוקי מדרבי יהודה כיון דרבי יהודה לא איירי במומחה דלמא רבי חייא בר אבא יט מודה דבעינן אחד מהם כחכם דר׳ יהודה ודוחק לומר דג׳ מפירין את הנדר משמע ליה שלשתו שויו: וררן נסך. אע"ג דבפ׳ ג׳ דהוריות (דף יא.) קאמר דסתמו הוי אפיקורום ביין נסך כמו בנבילות מ"מ

:מסקינן על ידי תערובות הדרן עלך כל פסולי המוקדשין

לא חשיב נפש קלה בו ועוד דהכא

מן החםחום. לשון תנוך הוא כמו רחשי כנפים כן והחסחין בפרק כילד לולין (פסחים פד.) י ובדל האוון מתרגם חסחום דאודנא (עמוס ג): מה הפרם מפורש מומין שכגלוי ואינן חוזרין. כה"ג דרשינן נפ"ק דקדושין (דף כד:) גבי שן ועין וא"ת ומ"ט לא הוי הכא מומא כשנפלה שינו כיון דחשיב מום שבגלוי ואינו חוזר דלקמן בפרק מומין אלו (דף מד.) לא פסלינן ניטלו שיניו גבי אדם אלא משום מראית העין דאינו שוה בזרעו של אהרן מכלל דבבהמה כשר ואפי׳ גבי אדם לא מיפסל בשן אחד ודוקא בחוטין החילונות שנפגמו ושנגממו ובפנימיות שנעקרו לאו ינליב"ש בלע"ז כדפירש בקונטרס קאמר בסמוך גבי בהמה דהוי מום אבל ניטלו שינים לא וי"ל דשאני גבי עבד דגלי קרא אבל הכא שכך דרך שהשינים נופלות מחמת זקנה לא הוי כעין פסח ועור ומיהו לריך טעם אחר דה"נ עיניו מחמת זקנה וא"ת מאי שנא דהכהו על אזנו וחרשו חשיב מום המם ככן ועבד יוצא לחירות דהוי מום שבגלוי ואינו חוזר ולהמו בפרק ים אלו מומין (דף מה:) תנן חרש שוטה (וקטן) פסולין בחדם וכשרין בבהמה ידו ם) באדם לא מיפסלי אלא משום דאינו שוה בזרעו של אהרן כדמפרש לקמן יהן ש בין חרש בידי אדם לחרש בידי שמים וי"ל דגבי עבד גלי רחמנא דבדבר קל חשיב מום לנאת

ולא מן העור כל מום רע ריבויא הוא אי הכי מומין שבסתר נמי אלמה תנן ייחומין החיצונות שנפגמו יוו ושנגממו והפנימיות שנעקרו

בו לחירות כיו שמשתחרר בשינו:

לאפוקי מדרכי יוסי. דמתני׳: במקום שאין הכם. הא יש חכם הוא מבירין את הגדר. לישנא דקרא נקט אבל גבי חכם שייך לשון לבדו מתירו: כגון מאן. הוי אותו חכם: מכלל דהני חרי כל דהו. בתמיה. כלומר אפי׳ עמי הארץ השנים ועמי הארץ היאך ראויין להלטרף ים: דמסברי להו. טעמי הלכות נדרים וסברי ואותו חכם

> הלכה כר׳ יוסי: בותבי׳ השוחע אסור להם: ינכה. והוא יטול יי קצת יח טלימא ליה אי הדרתיה ניהלי הוה מזביננא ליה לעובדי כוכבים חוץ

מדמי יין נסך שבו: הדרן עלך כל פסולי המוקרשין

אלו מומין. החסחום. תנוך האחן שקורין טונדרי"ן: אבל לא מן העור. דהדר בריא ולא הוי מומא. והאי עור היינו אליה רכה של אוזו: פגימה אינה בלא חסרון אבל סדק משמע נמי בלא חסרון: נפרכת. כשממשמשין בה: גבו' וחמחי פסח ועור כחיב. שישחוט בכור עליהן ומידי אחרינא לא דכתיב וכי יהיה בו מום פסח ועור וסמיך ליה בשעריך תאכלנו דהיינו בלא הקרבה: ומשני כתיב נמי כי יהיה בו מום. דמשמע נמי מומין אחריני: ובטל נמי ממלאכהו. כגון פסח בטל מהילוך ועור בטל מראייה: אלמה סנן נפגמה אזנו. הוי מום הא אינה בטילה משמיעה: ריבויא היא. דכתיב כל ולא דרשינן ליה בכלל ופרט: אי הכי. דריבויא הוא מומין שבסתר נשחוט נמי עלייהו: חוטין. יינלב"ש: חילונות.

ילמד אם השנים: מהו דתימא. הא קיימא לן במסכת גיטין (דף סו.) רבי יוסי נימוקו עמו ותיהוי הלכתא כוותיה: נימוקו. טעמו. שהיה מביא טעם לדבריו כל שעה: תפשוט מהא. דאמר רב חננאל משמיה דרב אין הלכה כר׳ יוסי תפשוט דהך קמייתא דאמר רב יהודה לעיל [נו:] ספק משמיה דרב ספק משמיה דשמואל ג' מתירין את הבכור תפשוט משמיה דשמואל איתמר דאי משמיה דרב תרתי למה ליה למימר לרב תרתי זימני דשלשה מתירין את הבכור ואין את הבכור. ומכר מבשרו: ונודע שלה הרחהו. לחכם: מה שחכלו. הלוקחים אכלו: <mark>ויחזיר להם הדמים</mark>. משום קנם דאיסור ים ספק הוי: הבשר יקבר. דבכור תם בהנאה: מכרוהו. הלוקחים לעובדי כוכבים הואיל ולא גרם להו איסורא ישלמו לו דמי בשר טריפה בזול והוא יחזיר להם המותר: גבו' קנה. מואסת כמו ואקוץ בס (ויקרא כ): יתויר להם כל הדמים. דכל מה שאכלו אינו נהנה להם משעה שנודע בתמיה: ולימה ליה. ישראל לכהן שמכר מה אפסדתך הלא אם היה הבשר בידך היה טעון קבורה שהרי תם שחטתו: כגון דובין ליה. כהן השוחט מקום המום לישראל: דאמר ליה. כהן אם היה בידי הוה מחזינא ליה כמו שהוא שחוט: כר' יהודה. דאמרינן בפרק עד כמה (לעיל כח.) השוחט את הבכור ואחר כך הראה את מומו רבי יהודה מתיר: טבלים. אמאי יטול קצת לימא סליה מוכר ללוקח אי לאו דאכלתנהו הוה מתהננא להו: יין נסך. אמאי יטול קלת. [ומשני] כגון דלה זבין ליה יין נסך גופיה אלא עירבו עם יין כשר ומכרן

 הוכחורה ליינ ממירין דהם
קאי לפרש אדלעיל בסחוך לו
ג' ממירין ועי מוס' דהכל
ד"ה מפירין לישנא דקרא
ד"ה (ברכות ט. וש"ע), ג) [מגילה כט: וש"נ], ד) [ומכרו כ"א במשנה ד) [ומכרו כ״ה במשנה שבמשניות וברמב״ם], ס) [לעיל כת.], ו) ע״ו עד., ו) [הסחום כך היחה במשנה שבמשניות וכן היחה בהרה״ש], ח) [חולין מו:], ט) לקמן לט., י) קלת מדמים הס"ד אח"כ מה"ד בכור בתמיה ולימא ל"ק, כ) ליה מאי אפסדתך ומשני דא"ל מוכר וכו׳ נ״ק, ל) נ״א דאמר ליה אי כו' צ"ק, מ) נ"א במומחה פריך שפיר מה שיעור כו' צ"ק, נ) נצ"ל או בדלן, מ) צ"ל ואפילו, ע) ולא מפליג,

תורה אור השלם 1. וְכִי יִהְיֶה בוֹ מוּם פָּסֵחַ אוֹ עור כל מום רע לא תובחנו ליי אלהיף: דברים טו כא

הגהות הב"ח

(א) גם' בכור ינכה ולימא ליה: (ב) במשנה אבל לא מן :סעור

מוסף רש"י

במרקו עמר, מעמו, במסכת גיטין (סו.) מונה שבחן של ממים ואמר ר' יוסי נימוקו עממי, נים וקו, דבר ישר כקו המשקולת (ערובין נא.) או פירושו עמו לתת טעם לכל דבריו שהיה מיישב את דבריו (גיטין שם). הדרן עלך כל פסולי

המוקרשין יבשה שתהא נפרכת. ולע"פ שלון מולילה דס לין זו יבשה עד שמיבש כל כך שתהא נפרכת בלפורן (חולין מו:). חוטין החיצונות. ככי שקורין ינליב״ה, החילונות אותן שלפנים כנגד שנפגמו. שניטל חוטמו, שנפגמו. שניטנ מהם מעט, או שנגממו. שנחתכו ברחבן מלמעלה בעומק ולא חיסרו כלום, הואיל ונראו אותן חוטין (לעיל לה.). והפנימיות. שהשיניים הגדולות קבועות בהן שקורין מיישיליר"ש, שנעקרו. לגמרי הוי מוס, כדמפרש ואזיל הואיל וכי פעי מיחזי, אבל פגימה או גימום אינו ניכר בהם, שהרי

שימה מקובצת

לן רבינא דמסברי להו וסברי: כן דתימא ר' יוסי נמוקו: גן להם את הדמים: ד] ויחזיר להם את: סן ישלמו לו דמי: זן בכור להם את: ינכה ולימא: זן לאו ינכה ולימא: זן לאו דאכלתיה הוה כו' ושרי לי ניהליה: זן לא מן העור: ען שבגלוי ובטל ממלאכתו טן שבגלוי ובטל ממלאכתו
ין שבגלוי ובטל ממלאכתו
ח החסחוס אבל לא מן:
ילן שנגממו:
ילן שנפגמו או שנגממו:
יבא כליתנהו
דמי: יגן דאיסור ספי להו לו מן הדמים ומ"מ הוא יטול קצת בתמיה: עון אנא ומשמע מתוך: עון אימא דלמא לעולם כל דהו לא: יו] הנדר וכיון דלא: יתן שיעור ניתן לאינך: יטו אבא נמי מודה: לו כנפים יכן אבא נבי מורוז: כן כנפים והסחוסין: כלן שנעקרו דהיינו יונבש: ככן התם גבי עבד ויוצא: כגן בפ׳ מומין אלו: **כד**] ובאדם נמי לא: כהו לקמז ואיז לחלק ביו: **כו**ן לחירות כגון שמשתחרר:

לאפוקי מדרבי יוםי שלשה ימפירין את הנדר במקום שאין חכם לאפוקי מדרבי יהודה דתניא הפרת נדרים בג' ר' יהודה אומר אחד מהם חכם במקום שאין חכם כגון מאן אמר רב נחמן כגון אנא ר' יהודה אומר אחד מהן חכם מכלל דהגך כל דהו אמר רבינא יי דמסתברי ליה וסבר: רבי יוםי אומר אפילו יש שם כ"ג כו': אמר רב חננאל אמר רב אין הלכה כרבי יוםי פשימא סיחיד ורבים הלכה כרבים מהו דתימא פ נמוקו עמו קמ"ל תפשום מהא דהך קמייתא משמיה דשמואל איתמר דאי משמיה דרב תרתי למה לי יחדא מכלל דחבירתה איתמר: מתני' *השוחם את הבכור יונודע שלא הראהו מה שאכלו אכלו ויחזיר להם מ הדמים ומה שלא אכלו הבשר יקבר ויחזיר יו את הדמים וכן יהשוחם את הפרה ומכרה ונודע שהיא מרפה מה שאכלו אכלו ומה שלא אכלו הם יחזירו לו את הבשר והוא יחזיר להם את הדמים מכרוהו לעובד כוכבים או המילוהו לכלבים ישלמו 🕫 דמי מרפה: גמ' ת"ר המוכר בשר לחבירו ונמצא בשר בכור פירות ונמצא מבלים יין ונמצא יין נסך מה שאכלו אכלו ויחזיר להם את הדמים ר' שמעון בן אלעזר אומר דברים שהנפש קצה בהן יחזיר להן את הדמים ושאין הנפש קצה בהם ינכה להם את הדמים ואלו הן דברים שהנפש קצה בהן נבילות ומריפות שקצים ורמשים ואלו הן דברים שאין הנפש קצה בהן בכורות מבלים ויין נסך בכור (6) זו ולימא ליה מאי אפסדתך לא צריכא כגון דובין ליה ממקום מומא דא"ל אי לאו זו דאכלת הוה מחזינא ליה ושרי ניהליה ®כרבי יהודה מבלים הוה מתקיננא להו ואכלנא להו יין נסך על ידי תערובת וכרשב"ג ? דתנן יין נסך שנפל לבור כולו אסור בהנאה רבן שמעון בן גמליאל אומר ימכר כולו לעובדי כוכבים חוץ מדמי יי"ג שבו:

הדרן עלך כל פסולי המוקדשיו

על אלו מומין שוחמין את הבכור ינפגמה אזנו מן" החסחום אבל לא י ₪ העור נסדקה אעפ"י שלא חסרה ניקבה מלא כרשונה או שיבשה איזהו יבשה כל שתנקב ואינה מוציאה מיפת דם ר' יוםי בן המשולם אומר יבשה שתהא נפרכת: גמ' אמאי בום בו יהיה כתיב כתיב נמי כי יהיה בו מום ואימא כי יהיה בו מום כלל פסח או עור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט פסח ועור אין מידי אחרינא לא כל מום רע חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש מומין שבגלוי ואינן חוזרין אף כל מומין שבגלוי ואינן חוזרין ואימא מה הפרם מפורש מומין שבגלוי יו ובומל ממלאכתו ואינו חוזר אף כל מומין שבגלוי ובוטל ממלאכתו ואינו חוזר אלמה תנן נפגמה אזנו מן החסחום יו

שבאמצע הפה: שנפגמו. שחסרו מעט: שנגממו. שנחתכו בסכין ברוחבו ולא חיסרו אלא כעין סדק: הפנימיות. מונשליר"ש: